

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2011

1450/2011

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 2011

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan valtion eläkelain (1295/2006) 73 §:n 1 momentin 5 kohta ja 84 §:n 2 momentti,
muutetaan 10 §:n 3 momentti, 11 §:n 1 momentti, 15 §:n 1 ja 3 momentti, 19 §:n 1 momentin 1 kohta, 21 §:n 1 momentti, 23 §:n otsikko ja 1 momentti, 39 §:n 2 momentti, 49 §, 73 §:n 2 momentti, 74 §:n otsikko ja 1 momentti sekä 122 §:n 3 ja 5 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 10 §:n 3 momentti laissa 927/2009 sekä 49 § ja 122 §:n 3 ja 5 momentti laissa 468/2010, sekä
lisätään 14 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 927/2009, uusi 4 momentti ja 73 §:ään uusi 4 ja 5 momentti seuraavasti:

10 §

Vanhuuseläkkeen määrä

Varhennusvähennystä ei tehdä, jos työttömyyspäivärahaa työttömyysturvalain (1290/2002) 6 luvun 9 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun lisäpäiväoikeuden perusteella saava työntekijä jää vanhuuseläkkeelle 62 vuoden iässä.

huuseläkettä. Lykätty vanhuuseläke ja 10 §:n 3 momentissa tarkoitettu varhennusvähennyksellä vähentämätön vanhuuseläke alkaa eläkkeen hakemista seuraavan kalenterikuukauden alusta. Muu vanhuuseläke kuin lykätty vanhuuseläke ja edellä tarkoitettu varhennusvähennyksellä vähentämätön vanhuuseläke voidaan myöntää myös takautuvasti, ei kuitenkaan ilman pätevää syytä pidemmältä ajalta kuin eläkkeen hakemiskaukutta edeltäneiltä kolmelta kuukaudelta.

11 §

Vanhuuseläkkeen alkaminen

Vanhuuseläke ja varhennettu vanhuuseläke alkaa sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jona työntekijä on täyttänyt vanhuuseläkkeen tai varhennetun vanhuuseläkkeen saamiseen oikeuttavan iän ja lopettanut palveluksen, jonka perusteella hän hakee van-

14 §

Oikeus osa-aikaeläkkeeseen

Jos tämän lain mukaisella osa-aikaeläkkeellä olevan työntekijän osa-aikatyötä koskeva työsopimus sanotaan irti eikä hän ole velvollinen tekemään työtä irtisanomisaikana tai hänen työaikansa muuten vähenee irtisa-

nomisaikana siten, ettei 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu työaikaedellytys enää täyty, hänen katsotaan työajan vähentymisestä alkaen kuuden viikon ajan, ei kuitenkaan enää irtisanomisajan jälkeen, täyttävän osa-aika-eläkkeen saamisen edellytykset.

15 §

Osa-aika-eläkkeen määrä

Osa-aika-eläkkeen määrä on 50 prosenttia vakiintuneen ansion ja työeläkelakien alaisen osa-aikatyön ansion erotuksesta (*ansion alenema*).

Jos työntekijällä on oikeus osa-aika-eläkkeeseen samanaikaisesti kahden tai useamman työeläkelain perusteella, tämän lain mukaisen osa-aika-eläkkeen osuus koko osa-aika-eläkkeestä on yhtä suuri kuin niiden työansioiden, joiden perusteella tämän lain mukainen eläke myönnetään, osuus on vakiintuneessa ansiossa huomioon otetuista, niiden työeläkelakien mukaisista työansioista, joiden perusteella osa-aika-eläke myönnetään.

19 §

Osa-aika-eläkkeen määrän tarkistaminen

Osa-aika-eläkkeen määrä tarkistetaan, jos:

1) osa-aika-eläkkeen saajan osa-aikatyön ansiotuloissa on tapahtunut pysyvä muutos, joka merkittävästi poikkeaa osa-aika-eläkettä määrättäessä huomioon otetuista 70 §:n mukaisella palkkakertomella tarkasteluajankohdan tasoon tarkistetuista osa-aikatyön ansiotuloista; tai

21 §

Osa-aika-eläkkeen lakkauttaminen ja uudelleen alkaminen

Osa-aika-eläke lakkautetaan sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jonka aikana työntekijä lakkaa täyttämästä 14 §:n 1 momentin 1, 3 ja 4 kohdassa säädettyjä eläkkeen saamisen edellytyksiä, jos 20 §:stä ei muuta johdu. Jos tämä päivä on kalenterikuukauden

ensimmäinen päivä, osa-aika-eläke lakkauteen kuitenkin tästä päivästä. Osa-aika-eläke voidaan lakkauttaa myös takautuvasti.

23 §

Osa-aika-eläkkeen muuttuminen vanhuuseläkkeeksi

Jos osa-aika-eläkkeellä oleva työntekijä ei hae vanhuuseläkettä 68 vuotta täytettyään, osa-aika-eläke muutetaan 68 vuoden iässä osa-aika-eläkkeen suuruiseksi vanhuuseläkkeeksi. Osa-aika-eläkkeen suuruisesta vanhuuseläkettä ei muunneta elinaikakertomella. Kun työntekijä hakee vanhuuseläkettä, vanhuuseläke lasketaan uudelleen ja muunnetaan 72 §:n mukaisesti elinaikakertomella.

39 §

Täyden työkyvyttömyyseläkkeen alkaminen

Täysi työkyvyttömyyseläke alkaa kuitenkin työkyvyttömyyden alkamista seuraavan kuukauden alusta, jos:

1) eläkehakemus on tehty ennen kuin Kansaneläkelaitos on vahvistanut sairauspäivärahan ensisijaisuusajan ja eläkehakemuksen tekemistä seuraavan toisen kalenterikuukauden loppuun mennessä ei ole myönnetty vähintään kuukauden ajalta yhdenjaksoisesti maksettavaa päivärahaa, joka kohdistuu työkyvyttömyyden alkamisen jälkeiseen aikaan;

2) työkyvyttömyyden alkamisen jälkeiseen aikaan kohdistuva päiväraahahakemus on hylätty eikä työntekijälle ole myönnetty hylkäämisen jälkeiseen aikaan kohdistuvaa vähintään kuukaudelta yhdenjaksoisesti maksettavaa päivärahaa; tai

3) työkyvyttömyys alkaa sairauspäivärahan ensisijaisuusajan päättymisen jälkeen ja työntekijälle on myönnetty työkyvyttömyyden alkamisen jälkeiselle ajalle sairausvakuutuslain 8 luvun 9 §:n 5 momentin mukaista sairauspäivärahaa.

49 §

Työkyvyttömyyseläkkeen takautuva tarkistaminen, lakkauttaminen tai keskeyttäminen

Eläke voidaan lakkauttaa tai tarkistaa taikka sen maksaminen voidaan keskeyttää takautuvasti enintään kahden vuoden ajalta. Tämä kahden vuoden aika lasketaan eläkkeensaajan tarkistushakemusta tai kunnallisen eläkelaitoksen tarkistustoimenpiteisiin ryhtymistä seuraavan kalenterikuukauden alusta. Jos työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen on ollut keskeytettynä, eläke kuitenkin tarkistetaan tai lakkautetaan keskeyttämisaikakohdasta.

73 §

Eläkkeestä vähennettävät ensisijaiset etuudet

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, ensisijaisen etuuden vähentämisen jälkeen eläke on kuitenkin vähintään ensisijaisen etuuden vahinkotapahtumavuoden jälkeen työeläkelakien mukaisten työansioden perusteella karttuneen eläkkeen suuruinen. Tämän lain mukaisena eläkkeenä työntekijälle maksetaan kaikkien työeläkkeiden yhteismäärän ja ensisijaisen etuuden erotuksesta, kuitenkin vähintään edellä tarkoitettua vähimmäismäärästä, yhtä suuri osa kuin tämän lain mukainen eläke on hänen kaikista työeläkkeistään.

Jos tämän lain mukaiseen eläkkeeseen tai ensisijaiseen etuuteen on lisätty kertakorotus, ensisijaista etuutta vähennettäessä eläke tai ensisijainen etuus otetaan huomioon kertakorotettuna.

Jos kuitenkin ensisijaisen etuuden vahinkotapahtuma on sattunut ennen vuotta 2004, 1 ja 2 momentissa tarkoitettua ensisijaista etuutta ei vähennetä.

74 §

Ensisijaisen etuuden tai eläkkeen muutoksen vaikutus eläkkeen määrään

Ensisijaisen etuuden vähentämistä eläkkeestä tarkistetaan, jos eläkkeensaajalle myönnetään uusi ensisijainen etuus tai jos

ensisijaisen etuuden tai tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muuttuu muutoin kuin 75 §:ssä säädetyn indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Eläkkeen määrä tarkistetaan myös, jos tämän lain mukaisesta eläkkeestä on vähennetty ensisijainen etuus ja eläkkeensaajalle myönnetään muu työeläke tai muun työeläkkeen määrä muuttuu muutoin kuin indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Osatyökyvyttömyyseläkkeestä ei kuitenkaan vähennetä tapaturmavakuutuslain, liikennevakuutuslain eikä sotilastapaturmalain mukaista päivärahaa ja ansionmenetykskorvausta, joka on myönnetty osatyökyvyttömyyseläkkeen aikana sattuneen tapaturman tai liikennevahingon perusteella.

122 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle

Kunnallinen eläkelaitos maksaa takautuvasti myöntämänsä eläkkeen 2 momentissa säädetyllä tavalla Kansaneläkelaitokselle sen vaatimuksesta myös silloin, kun kunnallinen eläkelaitos jatkaa muutoksenhaun perusteella myönnettyä kuntoutustukea, myöntää edunsaajalle tämän lain mukaisen perhe-eläkkeen, oikaisee 173 §:n mukaisesti aikaisemman päätöksen, tarkistaa muutoin myönnetyn eläkkeen määrän tai myöntää oikaisupäätöksen jälkeen kuntoutustuelle jatkoa.

Jos työntekijä on saanut opintotukilain (65/1994) mukaista opintorahaa tai asumislisää samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään takautuvasti muuta kuin osatyökyvyttömyyseläkettä, kunnallisen eläkelaitoksen on Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa määrältään samalta ajalta maksettua opintotukea.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2012.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleviin eläkehakemuksiin sovelletaan 11 §:n 1 momenttia sellaisena kuin se oli tämän lain tullessa voimaan.

Eläkkeeseen, jonka eläketapahtuma on 1 päivänä tammikuuta 2013 tai sen jälkeen, sovelletaan 73 §:n 2 ja 5 momenttia. Mainituja lainkohtia sovelletaan työntekijän hakemuksesta myös ennen vuotta 2013 hänelle myönnettyyn eläkkeeseen, jonka eläketapahtuma on ollut 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen ja josta on vähennetty ensisijainen etuus, jos työntekijä saisi mainittua pykälää soveltaen aiempaa suuremman eläkkeen.

Tällöin eläkkeen määrä tarkistetaan 1 päivästä tammikuuta 2013, jos hakemus saapuu eläkelaitokselle viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2013, ja mainitun päivämäärän jälkeen saapuneen hakemuksen perusteella hakemuksen saapumista seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Jutta Urpilainen*